

Samenvatting

Ten behoeve van het beleidsprogramma Terugdringen Recidive (TR) en op verzoek van de TR-werkgroep Interventies heeft het WODC onderzoek gedaan naar de recidive van ex-deelnemers aan drie interventies, te weten de interventie nieuw Positief Initiatief van de Penitentiaire Inrichtingen Noord-Holland Noord, de interventie Binnenste Buiten van de Penitentiaire Inrichtingen Noord-Brabant Noord en de Sociale vaardigheidstraining voor groepen van het Leger des Heils. Voor elke recidivemeting is nagegaan wat

de achtergrondkenmerken van de deelnemers zijn, van welke recidive sprake is na het volgen van de interventie, met welke achtergrondkenmerken de recidive van de deelnemers samenhangt en hoe de recidive van de deelnemers aan de interventie zich verhoudt ten opzichte van een vergelijkingsgroep. In deze studie is de recidive van ex-deelnemers aan de interventie Binnenste Buiten onderzocht.

Binnenste Buiten is een arbeidstoeleidingsproject dat wordt aangeboden aan gedetineerden in het Penitentiair Centrum voor Maatschappelijke Integratie (PCMI) De Corridor. Werk en opleiding worden daarbij als belangrijkste integratiemogelijkheid voor ex-gedetineerden gezien. De training is bedoeld voor gedetineerden die een strafrestant hebben van minstens dertien weken. Voor dit onderzoek zijn deelnemers geselecteerd die de interventie al dan niet succesvol hebben afgerond tussen 1 januari 1997 en 31 oktober 2001. In totaal bestaat de onderzoeksgroep uit 305 personen.

Alle deelnemers aan de interventie zijn mannen en bijna twee derde van hen is in Nederland geboren. De gemiddelde leeftijd bij het vertrek uit De Corridor was 22 jaar. Het meest voorkomende type delict van de uitgangszaak is een vermogensdelict zonder geweld, gevolgd door een vermogensdelict met geweld en daarna een agressiedelict. Bijna een vijfde van de deelnemers is voorafgaand aan hun detentie niet eerder met justitie in aanraking geweest. De overige deelnemers hebben voorafgaand aan de detentie minstens één keer eerder met justitie te maken gehad.

In de periode tot zes jaar na vertrek uit de Corridor blijkt meer dan twee derde van de deelnemers opnieuw met justitie in aanraking te zijn gekomen. Voor bijna een derde van de deelnemers betreft het een justitiecontact naar aanleiding van een delict met een strafdreiging van vier jaar of meer, voor ruim twee vijfde van de deelnemers gaat het om een delict met een strafdreiging van acht jaar of meer. Degenen die opnieuw met justitie te maken hebben gehad, hebben gemiddeld 2,5 nieuwe zaken opgebouwd in een periode van vier jaar.

De kans op recidive na afloop van Binnenste Buiten neemt toe naarmate een deelnemer jonger is ten tijde van de uitgangszaak; naarmate iemand in het verleden vaker in aanraking is gekomen met justitie vanwege een delict met een strafdreiging van vier jaar of hoger of vanwege een delict met een strafdreiging van acht jaar of meer. Tevens neemt de kans op recidive toe wanneer iemand voortijdig met de interventie is gestopt. Ruim een derde van de deelnemers heeft de interventie voortijdig beëindigd. De verschillen tussen degenen die de training hebben afgerond en degenen die voortijdig zijn gestopt, zijn statistisch significant; degenen die de interventie afronden recidiveren minder dan degenen die voortijdig uitvielen. Verder blijkt dat de waargenomen recidive van de deelnemers duidelijk lager is dan de voorspelde recidive in een virtuele vergelijkingsgroep.

Op basis van dit onderzoek kunnen geen conclusies worden getrokken over de effectiviteit van Binnenste Buiten. Daarvoor is onder andere een andere onderzoeksopzet nodig, bijvoorbeeld een waarin de recidive van de deelnemers wordt afgezet tegenover die van een optimaal gematchte controlegroep. Het is positief te

noemen dat degenen die de interventie hebben afgerond minder vaak opnieuw met justitie in aanraking zijn gekomen. Evenzo is het positief te noemen dat de waargenomen recidive in de onderzoeksgroep lager is dan de voorspelde recidive van een virtuele vergelijkingsgroep. De resultaten van het onderzoek bieden hiermee voldoende basis voor de aanbeveling Binnenste Buiten uitgebreid te evalueren.